

NEGERI TERENGGANU DARUL IMAN

Buku Ringkasan
BELANJAWAN
2025

Demi Masa Depan Terengganu

ANGGARAN HASIL & PERBELANJAAN MENGURUS

Perbelanjaan Mengurus

RM1.887 bilion

Termasuk caruman kepada Kumpulan Wang Pembangunan
sebanyak RM450 juta

RM94.99 juta

Perbelanjaan
Tanggung

RM1.792 bilion

Perbelanjaan
Bekalan

Hasil

RM1.997 bilion

Hasil
Cukai

RM74.10 juta

Hasil
Bukan Cukai

RM189.25 juta

Terimaan
Bukan Hasil

RM1.733 bilion

SASARAN 2030

SASARAN 1

HASIL JANAAN NEGERI
MENCECAH
RM510 JUTA

Menerima penarafan yang baik daripada Ketua Audit Negara & badan bebas

SASARAN 2

PERTUMBUHAN SEKTOR
PERTANIAN SEKITAR
10.6%

Pengeluaran hasil komoditi makanan utama meningkat antara 4.5% - 6.0% setahun

SASARAN 3

TAHAP KEBAHAGIAAN
NEGERI & KESEJAHTERAAN
RAKYAT MELEBIHI SKOR
4.75 & 140.0

Penurunan kadar jenayah indeks per 100 ribu penduduk & jenayah syariah di bawah paras 50 & 250 kes

SASARAN 4

EKONOMI BERKEMBANG
ANTARA 6.0% - 7.2%
SETAHUN MENCECAH
RM51.5 BILION

Jumlah pelaburan & perdagangan terkumpul melebihi RM29 bilion & RM172 bilion

SASARAN 5

BILANGAN PMKS
BERTAMBAH KEPADA
53,900

Jumlah pemegang Sijil Pengesahan Halal Malaysia (SPHM) turut meningkat kepada melebihi 550

FOKUS BELANJAWAN

FOKUS 1 | **PENINGKATAN KELESTARIAN FISKAL**
(Fiscal Sustainability)

FOKUS 2 | **PEMBANGUNAN RANTAIAN NILAI MAKANAN**
(Food Value Chain)

FOKUS 3 | **PENGUKUHAN MODAL SOSIAL**
(Social Capital)

FOKUS 4 | **PEMERKASAAN EKONOMI BERDAYA SAING**
(Competitive Economy)

FOKUS 5 | **PEMBERDAYAAN MASYARAKAT USAHAWAN**
(Entrepreneurial Society)

25

Inisiatif Berkeutamaan Tinggi
(High Priority Initiatives, HPI)

FOKUS 1

PENINGKATAN KELESTARIAN FISKAL (Fiscal Sustainability)

HPI 1

Peningkatan kecekapan kutipan hasil

- 1.1 Galakan penggunaan sistem e-Tanah
- 1.2 Penyelesaian tunggakan cukai tanah

Apakah itu
SISTEM e-TANAH?
Negeri Terengganu

Applikasi kerajaan Elektronik bersepadu pentadbiran tanah secara elektronik
setaras dengan hasrat Kerajaan dan Dasar IR 4.0 untuk membalas jasa
penyampaian Perkhidmatan Awam secara digital

HPI 2

Pertambahan hasil sektor perlombongan

- 2.1 Pindaan kadar royalti mineral
- 2.2 Kelulusan kawasan untuk kajian awal perlombongan unsur nadir bumi

HPI 3

Perolehan hasil daripada pelesenan pengabstrakan air dan aktiviti penggubahan sumber

HPI 4

Perkemasan pengurusan kewangan dan proses belanjawan

- 4.1 Penambahbaikan pelaksanaan Bajet Berasaskan Outcome (OBB)
- 4.2 Penubuhan Jawatankuasa Pelaksanaan dan Penyelarasan Inisiatif Utama Belanjawan (ICC-KBI)

HPI 5

Penstrukturan model pembiayaan yang efisien

- 5.1 Pewujudan pengurusan dana sumbangan tanggungjawab sosial korporat (CSR)
- 5.2 Pembiayaan pembangunan hartanah melibatkan instrumen kewangan Islam

HPI 6

Pewujudan kerjasama awam-swasta dalam membangunkan kawasan Pembangunan Berorientasikan Transit (TOD) di sekitar stesen ECRL

FOKUS 2 | **PEMBANGUNAN RANTAIAN NILAI MAKANAN** (Food Value Chain)

HPI 7

Peningkatan hasil pengeluaran komoditi makanan utama

- 7.1 Pembukaan kawasan baharu untuk meluaskan kawasan bertanam
- 7.2 Penambahan populasi lembu, kambing dan ayam
- 7.3 Pemerayaan sumber perikanan

HPI 8

Penaiktarafan dan penyelenggaraan infrastruktur di kawasan sawah padi

HPI 9

Pembangunan bakat muda dalam sektor agromakanan

- 9.1 Pemindahan kemahiran dan pengaplikasian teknologi IoT dan automasi
- 9.2 Pelengkapan para usahawan dengan keperluan pensijilan kualiti, penjenamaan, pembungkusan dan pelabelan serta pengeluaran

HPI 10

Penglibatan pemain industri dan para pelabur untuk perkongsian sumber dan kepakaran

FOKUS 3 | **PENGUKUHAN MODAL SOSIAL** (*Social Capital*)

HPI 11

Peningkatan kecekapan penyampaian kerajaan

- 11.1 Penganjuran sebuah karnival induk bertemakan “Indahnya Hidup Bersyariat” di kesemua 32 DUN
- 11.2 Pelengkapan jentera penerangan kerajaan dengan kemudahan yang mencukupi dan sumber manusia yang kompeten

HPI 12

Penyuburan program penghayatan al-Quran untuk golongan kanak-kanak, dewasa dan OKU serta pemeraksanaan guru-guru al-Quran

HPI 13

Penambahan jumlah dana kepada RM6 juta untuk biasiswa ke peringkat pengajian tinggi

HPI 14

Pelaksanaan program pembangunan sumber manusia – Itqan Insani (i-MITS), Dai’e Perintis (DUAT), MediaPro (UPDI), *High Potential Talents* (UBSNT), Ikon Wanita (USWa) dan Belia Al-Fateh (Akademi al-Fateh)

HPI 15

Penambahbaikan prasarana dan kemudahan di mahkamah-mahkamah syariah

MAHKAMAH SYARIAH TERENGGANU

HPI 16

Pemantapan undang-undang dan garis panduan syariah

- 16.1 Pindaan Undang-undang Bagi Diri Kerajaan Terengganu, Enakmen Mahkamah Syariah (Terengganu) 2001 dan Enakmen Tatacara Jenayah Syariah (Terengganu) 2001
- 16.2 Pemantapan pelaksanaan Garis Panduan Hiburan, Persembahan Kebudayaan, Pelancongan dan Sukan Negeri Terengganu

HPI 17

Pengukuhan institusi kekeluargaan

- 17.1 Pemerksaan perkhidmatan 'ilaj syarie dan runding cara keluarga
- 17.2 Penganjuran Sambutan Hari Keluargaku Syurgaku (S-Jannati)

HPI 18

Pembangunan perumahan dan kemudahan sukan

- 18.1 Perancangan industri perumahan menerusi pembaharuan dasar pembangunan perumahan secara penswastaan
- 18.2 Penerusan Program Perumahan Terengganu Sejahtera (PPTS)
- 18.3 Pembinaan bangunan dewan serbaguna untuk *indoor game* serta kemudahan berkaitan lain di Kompleks Sukan Negeri Terengganu

HPI 19

Pemerksaan peranan NGO dan pakar bidang

- 19.1 Penggerakan NGO dalam misi bantuan kemanusiaan dan program pembangunan kapasiti komuniti
- 19.2 Penubuhan Majlis Pakar Terengganu (*Terengganu Experts Council*)

FOKUS 4 | **PEMERKASAAN EKONOMI BERDAYA SAING** *(Competitive Economy)*

HPI 20

Pertumbuhan industri tenaga boleh diperbaharui dan ekonomi rendah karbon

- 20.1 Penerokaan potensi projek pembekalan dan perdagangan gas cecair asli (LNG)
- 20.2 Pelaksanaan kajian kebolehlaksanaan cadangan pembangunan loji hidrogen hijau
- 20.3 Pemajuan projek rintis penjanaan dan perdagangan kredit karbon
- 20.4 Pembangunan ladang solar terapung di Tasik Kenyir
- 20.5 Pelaksanaan prosedur dan proses kelulusan projek yang lebih efisien serta penawaran insentif yang lebih kompetitif kepada pelabur

HPI 21

Pengukuhan promosi pelaburan dan perdagangan serta kebolehcapaian sektor pelancongan

- 21.1 Pengoperasian sebuah pejabat pemasaran untuk mempromosikan potensi dan prospek pelaburan, perdagangan serta pelancongan dengan lebih bersepadu dan progresif
- 21.2 Pembangunan sebuah platform sehentian dalam talian untuk pelancongan
- 21.3 Penganjuran Tour Gateh D'Tranung, Sultan Mahmud Bridge International Run dan Karnival Pantai Terengganu

FOKUS 5 | **PEMBERDAYAAN MASYARAKAT USAHAWAN** (*Entrepreneurial Society*)

HPI 22

Penguatan kapasitas usahawan melalui pendigitalan dan kerjasama strategik

- 22.1 Kerjasama dengan platform e-dagang terkemuka untuk memantapkan usahawan dengan kemahiran digital (pemasaran, perniagaan dan kewangan)
- 22.2 Penubuhan konsortium kedai-kedai runcit milik koperasi kariah masjid

HPI 23

Penubuhan Majlis Halal Terengganu

HPI 24

Pelaksanaan Program Usahawan Belia Sejahtera (UBES)

HPI 25

Peningkatan peluang kerjaya

- 25.1 Pembangunan portal *Terengganu Talent*
- 25.2 Pembangunan Galeri Kerjaya Digital

KEY SUCCESS FACTORS

I

INTEGRITY

(Integriti)

M

MISSION-DRIVEN

(Berpandukan Matlamat)

A

ACCOUNTABILITY

(Kebertanggungjawaban)

N

NETWORKING

(Jaringan Hubungan)

Diterbitkan oleh:
Terengganu Strategic & Integrity Institute (TSIS)

